

Eindrapport

Project

Ouderen/Gehandicaptenproof Waalre.

Stuurgroep Ouderen/Gehandicaptenproof Waalre

W. Corbijn
H. van Frankenhuijsen
T. Tammel
W. van Valen
A. van de Ven

01-02-2007

Inhoudsopgave.

	Pag.
1. Inleiding.	3
1.1. Doel van het project.	3
1.2. De werkwijze van de klankbordgroepen.	3
1.3. De projectaanpak.	4
2. Conclusies van de klankbordgroepen.	6
2.1. Hoofdthema Welzijn.	6
2.2. Hoofdthema Wonen en woonomgeving.	17
2.3. Hoofdthema Zorg.	27
3. Het werkboek.	30
3.1. Werkwijze.	30
3.2. Geselecteerde verbeterpunten.	31
4. Bijlagen.	34
4.1. Deelnemers van de klankbordgroepen.	34
4.2. Werkstukken van klankbordgroepen.	35
4.3. Overeenkomst van samenwerking tussen de deelnemers aan het project Ouderen/Gehandicaptenproof" Waalre.	36

1. Inleiding.

1.1. Doel van het project.

Enkele jaren geleden heeft de provincie Noord-Brabant het project “Ouderenproof” geïntroduceerd. Het doel van het project is om vast te stellen welke belemmeringen er zijn voor ouderen en gehandicapten om in ons dorp naar tevredenheid te kunnen leven en ouder te worden en aansluitend aan deze inventarisatie gezamenlijk te komen tot een verbetering van de bestaande situatie. Het Ouderenproofproject is reeds in vele gemeenten afgerond. In Zuidoost-Brabant is Waalre een gemeente waar het project nog niet was uitgevoerd. Op verzoek van de provincie is op 16 februari 2006 een initiatiefgroep bij elkaar geweest bestaande uit:

- de Philips Vereniging van Gepensioneerden
- de Protestants Christelijke Ouderenbond
- de Algemene Ouderenbond
- de Katholieke Ouderen Bond afdeling Aalst
- de Katholieke Ouderenorganisatie afdeling Waalre
- het Platform Gehandicaptenbeleid Waalre
- de Stichting Seniorenraad Waalre
- de gemeente Waalre
- de Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk De Kempen
- de Provincie Noord-Brabant

Deze initiatiefgroep heeft unaniem besloten het project Ouderen/Gehandicaptenproof Waalre uit te voeren. Het project is financieel mogelijk gemaakt door de provincie en de gemeente.

Tevens werd besloten dat het project getrokken zou worden door de Stichting Seniorenraad Waalre.

1.2. De werkwijze van de klankbordgroepen.

De Seniorenraad heeft steeds vooropgesteld dat het moet functioneren als een spreekbuis van de senioren in onze gemeente. Daarom is er veel aandacht besteed aan het opbouwen van een goede communicatiestructuur waarin volledige inbreng door senioren gegarandeerd wordt. Immers als Seniorenraad ben je pas in staat een standpunt goed onderbouwd, met verve te brengen, wanneer de basis gevonden is in overleg met onze senioren.

Hoe meer informatie zij aan ons overdragen, hoe degelijker en hoe betrouwbaarder het bestuurlijke overleg met gemeente, de gemeenteraad en instellingen kan zijn. Gebaseerd op het bovenstaande uitgangspunt zijn door de Seniorenraad in 2005 de klankbordgroepen geformeerd.

We weten dat het door ons vertegenwoordigde legioen de omvang heeft van globaal 2500 personen van 60 jaar en ouder. Deze zijn allemaal, de een meer dan de ander, direct betrokken bij belangen in de gebieden: wonen, welzijn en zorg. Het onderhouden van contacten met zoveel personen is organisatorisch absoluut uitgesloten. Daarom zijn er ongeveer 40 senioren lid van een klankbordgroep.

De klankbordgroepen zijn officieel als onderdeel van de Stichting Seniorenraad Waalre geïnstalleerd. De leden van de klankbordgroepen vormen samen met hun contacten (ongeveer 400 personen) onze basis.

Dat is onze voorste linie: zij bevinden zich midden tussen de senioren.

Er zijn 4 klankbordgroepen aanwezig in de verschillende delen van ons dorp.

Een klankbordgroep vergadert volgens een vast te stellen schema onder leiding van een bestuurslid van de Seniorenraad.

De te bespreken onderwerpen bestaan, naast de actuele thema's van het bestuur, ook en vooral uit de onderwerpen welke vanuit de groep opborrelen. Het bestuurslid draagt zorg voor het tot stand brengen van een besluitenlijst van de vergadering aan het einde daarvan.

Deelnemers aan de klankbordgroepen worden er van doordrongen dat het nastreven van hoog liggende resultaten geen garantie is voor het realiseren daarvan.

Het is de taak van de Seniorenraad zorg te dragen voor het tot stand brengen van een goede "grootste gemene deler" vanuit de besluitenlijsten van alle klankbordgroepen. Deze samenvatting vertolkt de mening van alle Waalrese senioren en dient als basis voor het gewenste beleid.

Voorzien van genoemde samenvatting, communiceert de Seniorenraad met overheden, semi-overheden en instellingen om ze te winnen voor de plannen.

1.3. De projectaanpak.

Het project kreeg een vliegende start doordat gebruikgemaakt werd van de boven beschreven, bestaande structuur van klankbordgroepen. De klankbordgroepen konden inmiddels bogen op een goede bekendheid met de te behandelen thema's.

Er zijn 4 klankbordgroepen die aangevuld werden met vertegenwoordigers van het Platform Gehandicaptenbeleid. De klankbordgroepen zijn verdeeld over de vier wijken in de gemeente namelijk Waalre-dorp, de Voldijn, Aalst en Ekenrooi.

De behandelde thema's zijn:

- Wonen en de woonomgeving
- Zorg - van huisarts tot mantelzorg -
- Welzijn - van eenzaamheid via veiligheid en maatschappelijke betrokkenheid naar informatiebehoefte -
- Dienstverlening - van gemeente en instanties -

Opmerking:

Tijdens de behandeling van de thema's is gebleken dat welzijn en dienstverlening niet los van elkaar behandeld kunnen worden. In dit rapport is dan ook welzijn en dienstverlening gecombineerd.

De klankbordgroepen behandelden elk 2 thema's. Per thema waren er 3 bijeenkomsten, waarbij elk thema door twee klankbordgroepen besproken werd. De gekozen opzet staat borg voor een zorgvuldige planning zodat de onderwerpen ook met voldoende diepgang konden worden besproken.

De deelnemers kregen de beschikking over informatiemateriaal. Daarnaast was de opzet zodanig dat voldoende eigen inbreng gegeven kon worden in werkwijze en onderwerpen. Van de klankbordgroepen werd verwacht dat ze een inventarisatie zouden maken van de wensen en behoeften van de ouderen en gehandicapten in de gemeente Waalre. Met andere woorden: wat is er nu en in de toekomst nodig om op een prettige wijze oud te kunnen worden in de eigen wijk in onze gemeente?

Tijdens dit project is duidelijk geworden dat het wenselijk is een onderscheid te maken tussen verschillende doelgroepen:

- Ouderen
- Zorgvragende ouderen
- Gehandicapten en chronisch zieken

Het is van groot belang dat tijdens het opstellen van het actieplan rekening wordt gehouden met de getalsmatige omvang en met de aanwezige behoeften van deze doelgroepen.

2. Conclusies van de klankbordgroepen.

2.1. Hoofdthema Welzijn.

2.1.1. Mantelzorg.

Inleiding.

Gemeenten zijn in het kader van de Wmo-uitvoering verantwoordelijk voor ondersteuning van de mantelzorg. Het beleid van de gemeente geeft geen duidelijkheid over de inzet van professionele krachten dan wel dat de directe leefomgeving zou kunnen worden aangesproken om zorg te leveren. Een tweetal vragen dringt zich dan ook op: in hoeverre kunnen huisgenoten van zorgvragers mantelzorg opgelegd krijgen en bij welke grens is sprake van overbelasting bij de inzet van een mantelzorger.

Conclusies:

- **Richting gemeente Waalre:**

- * Een tekort aan mantelzorg is te verwachten in de toekomst. Mantelzorg door familie en inzet van vrijwilligers vanuit de sociale samenhang en betrokkenheid van de gemeenschap naar omwonenden toe zijn de twee peilers, waarop ondersteuning in de toekomst zal plaatsvinden. Het laatste betekent eveneens, dat een sociale structuur en samenhang in de wijk aanwezig moet zijn: mensen voor elkaar en met elkaar. De gemeente heeft een belangrijke taak de sociale cohesie in stand te houden en een voorwaardenscheppend beleid te voeren, dat het mogelijk maakt die samenhang vorm te geven. De boodschap gaat ook uit naar de burger, die niet altijd aan het individualisme voorrang moet geven, maar zich bewust moet zijn van de noden van de samenleving.
- * Op een bevolking van circa 16500 inwoners kent de gemeente Waalre naar schatting 3800 personen, die voor anderen zorgen. Afgezet tegen de formele definitie van mantelzorg belooft het aantal mantelzorgers, die meer dan 8 uur per week zorg verleent, ongeveer 1000 personen, waarvan naar berekening circa 750 mantelzorgers zich overbelast voelen. De genoemde aantallen geven de zwaarte aan van de problematiek.
- * In het kader van de Wmo is het aan de gemeente de positie van de zorgvrager en de verantwoordelijkheid van de mantelzorger hoog in het vaandel te houden. Anderzijds dienen professionele organisaties de rol van mantelzorgers serieus te nemen en meer te betrekken bij de hulp van de mantelzorgers.
- * Het realiseren van ontmoetingsmogelijkheden voor mantelzorgers.

- **Richting Zorgcentra:**

- * Deze zouden inzicht moeten geven in aantallen, soorten werkzaamheden en in de problemen, die zich voordoen bij de opvang van bewoners door mantelzorgers teneinde situaties van overbelasting te kunnen voorkomen. Speciale aandacht verdient de mantelzorg nu er vernieuwingsplannen van beide zorgcentra op til staan. Kwetsbare ouderen gaan zelfstandig wonen en wordt vooralsnog de roep om mantelzorg groter. Hoeveel zorg wordt overgeheveld naar de mantelzorg is dan de vraag.

- **Kijk op de toekomst:**

- * De samenleving is gegroeid naar een sterk ontwikkeld individualisme. Onzekerheid blijft over de vraag of mensen in de toekomst wel geholpen willen worden door familie of kennissen en/of de mantelzorgverlener tijd heeft om mantelzorgwerk te verrichten gezien het feit, dat de jongere generatie gaat werken tot op hogere leeftijd. Vrijwilligersdiensten verlenen aan vreemden is ook geen vanzelfsprekendheid.
- * Het blijft ongewis of de opgroeiende generatie later van de levensloopregeling gebruik gaat maken om zich in te zetten als mantelzorgverlener.

Specifieke aandachtspunten:

- Meer publiciteit rond de mantelzorg is vereist evenals de versterking van inspanningen naar de lotgenotengroepen toe, het houden van voorlichtingsbijeenkomsten en het aanbieden van cursussen.
- Een systeem van vergoeding voor mantelzorgwerk is in de praktijk moeilijk op te zetten en gekoppeld aan de vraag wie mantelzorg verleent en wie niet. Mantelzorg te leveren gedurende drie maanden voor minstens 8 uur per week geeft weliswaar de formele begrenzing aan. De vraag blijft dan nog open hoe hierop controle uit te oefenen.
- Via een aantal CAO's is zorgverlof geregeld echter dit valt zeer mager uit in tijd, dat de mantelzorgverlener zich kan inzetten voor de ander.
- Het GOW kent een Mantelzorgconsulent, die eveneens optreedt als coördinator van de Vrijwillige Thuiszorg Waalre.

2.1.2. Vrijwilligers.

Inleiding:

In het algemeen zijn mensen best bereid om vrijwilligerswerk te doen echter velen zijn huiverig omdat er teveel beslag op hun tijd wordt gelegd. Dikwijls is het niet duidelijk wat het vrijwilligerswerk inhoudt en welke tijd dit gaat kosten. Voor bestuurswerk is het nog moeilijker om een vrijwilliger te vinden omdat dit meestal gepaard gaat met verantwoordelijkheden. Twijfels heersen ook rond de vraag of in de toekomst voldoende vrijwilligers gemobiliseerd kunnen worden voor allerlei nuttige maatschappelijke taken. Onvoldoende inzet van mensen betekent immers verschrapping van aanbod.

Conclusies:

- Naast een redelijke onkostenvergoeding is inspraak gewenst bij het aannemen van vrijwilligerswerk d.w.z. vrijwilligers dienen goed op de hoogte te zijn van de mogelijkheden en begrenzingen van het vrijwilligerswerk, hetgeen veel informatie en voorlichting vereist. Duidelijkheid over taken en organisatie staat voorop.
- Weinig mensen melden zich spontaan aan voor vrijwilligerswerk. Eigenlijk willen velen gevraagd worden om bepaalde taken uit te voeren.
- Deskundigheidsbevordering, cursussen e.d. dienen hoog in het vaandel te staan bij de organiserende partijen.
- Organisatie van de werving van vrijwilligers;
 - * Het gebrek aan kader kan de continuïteit en voortgang van instellingen parten spelen. Kader mobiliseren voor vrijwilligerswerk blijft in de praktijk een moeizame aangelegenheid: bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen is voor velen een brug te ver. Een ander probleem kan ook opdagen nl. indien men teveel zaken naar zich toetrekt en niet kan delegeren.

Men wringt zich in een monopolypositie, dat bij opvolging problemen kan geven. Een optie is uit te gaan van een bedrijfsmatige aanpak. De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid voor de continuïteit bij het wegvallen van bestuursleden mede omdat in de Wmo ondersteuning is begrepen daar waar het de sociale verbanden en de leefbaarheid betreft.

Meer gebruikmaken van het potentieel in Waalre en mensen te enthousiasmeren voor bestuurstaken is een optie.

Ondersteuningsactiviteiten voor een bestuurdersrol zijn gewenst: het ROC heeft in samenwerking met het SRE en het GOW een cursus aan te bieden, die gericht is op de positie van bestuursleden.

- * Een hulpmiddel kan zijn een inventarisatie te maken van mensen met specifieke interesses, zodat te zijner tijd een beroep op hen gedaan zou kunnen worden. Contacten leggen bijvoorbeeld via het uitbrengen van een “smoelenboek” of website vormen goede hulpmiddelen evenals de aanwezigheid van prikborden met het aanbieden van dienstverlening in de diverse gemeenschapshuizen en andere voorzieningen.
- * Er bestaat een goede samenwerking tussen de ouderenorganisaties in de gemeente Waalre betreffende het vrijwilligerswerk. Werving en taken van vrijwilligers moeten meer in gezamenlijkheid van ouderenorganisaties opgezet worden.
- * De gemeente dient zich loyaal op te stellen en het bestand van de bevolking van 55 jaar en ouder vrijgeven om daarmee de werving van vrijwilligers te ondersteunen.
- * Belangrijk is dat mensen zich bewust zijn van de noden van de medemens en het als een morele verplichting zien om zich actief op te stellen voor activiteiten richting ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Niet in de laatste plaats voor mensen, die geen beroep kunnen doen op mantelzorg en aangewezen zijn op vrijwilligerswerk.
- * In de toekomst wordt mogelijk het stimuleren van vrijwilligerswerk bemoeilijkt door het oprekken van de leeftijdsgrens in het werkzame bestaan tot 65 jaar.

Specifieke aandachtspunten:

- Het voorstel is om te streven naar een grotere groep vrijwilligers zodat de belasting van het werk over meerderen verdeeld kan worden.
- De motivatie voor vrijwilligerswerk neemt enigszins af en jongeren hebben andere interesses en/of studeren. Deze ontwikkelingen leiden tot de vraag hoe in de toekomst vrijwilligers te mobiliseren.
- Bestuursleden, die verantwoordelijkheid dragen voor de besluitvorming zijn op dit punt kwetsbaar. Gewenst is een aparte collectieve bestuursaansprakelijkheidsverzekering voor bestuursleden in het leven te roepen.

2.1.3. Ontmoetingsruimtes.

Inleiding:

De doelgroepen ouderen, mensen met een functiebeperking en chronisch zieken behoren in de gelegenheid gesteld te worden tot ontmoeting en contact. Met name mensen met een slechte mobiliteit en/of rolstoelgebonden verdienen de aandacht om te voorkomen dat ze in een sociaal isolement terechtkomen.

Ontmoetingsruimtes als die in gemeenschapshuizen, verzorgingshuizen en serviceflatgebouwen kunnen hierbij een belangrijke rol spelen echter deze moeten wel zodanig zijn ingericht dat er activiteiten georganiseerd kunnen worden.

Conclusies:

- **Gemeenschapshuizen:**

- Ontmoetingsruimten in wijken realiseren staat hoog op de agenda d.w.z. sociale punten, die op loopafstand bereikbaar zijn voor ouderen. Sociale activering stimuleren is een belangrijke boodschap in deze tijd van individualisering. De gemeente en ouderenorganisaties dienen zich meer in te spannen voor het creëren van ontmoetingsmogelijkheden in de diverse gemeenschapshuizen. Daarbij is te onderzoeken welke rol de bestaande centra als Het Klooster, 't Hazzo en De Pracht hierbij kunnen spelen. Zalencentrum 't Hazzo is een particuliere onderneming met een bedrijfsmatige aanpak. Desondanks is de mogelijkheid na te gaan om hier een ontmoetingsruimte voor ouderen te realiseren.

Ook indien de gemeente zich toelegt op de bouw c.q. renovatie van gemeenschapshuizen en overige publieke gebouwen dient daarbij een sociaal-culturele ruimte ingepast te worden. De gemeente heeft ook hier een voorwaardenscheppende taak. Daarnaast bestaan voorbeelden van eigen initiatieven in Waalre: de Seniorensoos in De Pracht en Oudere Leden Agnus Dei in de Agnus Dei-kerk.

- Het ontbreekt veelal aan een geschikte infrastructuur voor de ondersteuning van activiteiten in de ontmoetingsruimtes. Het organiseren van een inloopsoos voor senioren in Het Klooster, 't Hazzo en De Pracht in het kader van ontmoeting en andere activiteiten is primair een taak van burgers. Vaak wordt ten onrechte naar de gemeente verwezen alsof die verantwoordelijk is voor het initiëren van ondersteuningsactiviteiten.

- **Serviceflatgebouwen:**

Wilbertsheem kent geen interne zorgverlening wel een professionele alarmering. Kleine activiteitengroepen, een wandelclub en incidenteel samen eten in een restaurant zijn voorbeelden van gezamenlijke activiteiten. Serviceflat Eeckenrhode lijkt een gesloten gemeenschap met een aparte sfeer en identiteit. Beide complexen zouden van meer nut kunnen zijn voor inwoners in de directe omgeving. Inspanningen moeten gericht zijn op het realiseren van ontmoetingsruimtes in beide gebouwen met dienstverlening naar bewoners en naar de woonomgeving.

- **Ontmoetingsplek voor ouderen:**

Ontmoeting en contact te realiseren zonder daarbij direct te denken aan een besloten ruimte verdient de nodige aandacht. In het straatbeeld zitbanken te plaatsen, waar ouderen met elkaar kunnen communiceren is het overwegen waard. Een initiatief zoals dat van Albert Heijn met een koffiehoek in de winkel ontmoet veel waardering.

2.1.4. Informatie.

Inleiding:

Algemene voorlichting is van niet te onderschatten belang gezien de onvoldoende kennis bij burgers van het zorglandschap. Het is belangrijk dat mensen weten waar ze terecht kunnen voor informatie, indien zich een hulpvraag aandient. In de praktijk blijkt dat men pas op zoek gaat naar informatie als men iets nodig heeft. Voorlichting is een belangrijk medium voor een betere toegankelijkheid.

Conclusies:

- Algemeen:
Informatie m.b.t. het opbouwen van een netwerk van sociale contacten is voor iedere oudere van cruciaal belang. Het lijkt erop, dat teveel instellingen zich bezighouden met info rond ouderenwerk en ouderenzorg. Een meer gecentraliseerd aanbod in deze is een directe noodzaak.
- Lokaal Loket:
 - * Het voorstel gaat uit naar de gemeente burgers via een brief of brochure te informeren over de op handen zijnde wijzigingen in het kader van de WMO en het daarmee in samenhang op te zetten Lokaal Loket. Het is van groot belang dat burgers weten waar ze terecht kunnen voor informatie. Met het realiseren van het Lokaal Loket dient hier de nodige aandacht aan besteed te worden. Bekendheid geven aan de aanwezigheid van voorzieningen kan het loket invullen maar dan nog moet de burger weten dat hij/zij bij het loket moet zijn. Het voorstel is eveneens aan de gemeente een sticker te maken met naam en telefoonnummer van het Lokaal Loket, zodat deze op de telefoon thuis geplakt kan worden.
- LIAC:
 - * Het LIAC heeft geen eigen website: de informatie loopt via de website van de Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk De Kempen (GOW). Het is raadzaam om via de website van de gemeente Waalre een link te leggen naar de informatiebrochure die op de website van GOW De Kempen staat. De gedachte gaat ook uit naar een verbinding met de website van de gemeente met info over gehandicaptenorganisaties. Te bedenken valt, dat een groot deel van de ouderen niet over computerapparatuur beschikt.
 - * Het LIAC is als instelling bij vele ouderen onbekend. Voor het bereik naar ouderen, gehandicapten en chronisch zieken is publiciteit van wezenlijk belang.
- De Schakel:
Perspectief biedt het voornemen om een paginadeel van De Schakel te kopen en daarin de nodige informatie te plaatsen mogelijk in een grotere letterdruk. Een suggestie is om een vaste rubriek in De Schakel op te nemen met wekelijks de vermelding van de belangrijkste telefoonnummers. In een dergelijke rubriek zou dan een activiteit per organisatie uitgelicht kunnen worden. De wegwijzer is als informatiebron belangrijk echter als onderdeel van de gemeentepagina staat deze te weinig in beeld om op te vallen. Kopij voor ouderen kan beter elders worden geplaatst bijvoorbeeld via de door de Seniorenraad op te pakken afzonderlijke seniorenrubriek.

Specifieke aandachtspunten:

- Meer informatie gewenst ten aanzien van de soos in het koffiehuis te Waalre.
- In Ekenrooi is een adressenbestand van 55-plussers gewenst, zodat informatie rond wonen, welzijn en zorg via een flyer deze doelgroep kan bereiken.
- Bediening van apparaten levert de nodige moeilijkheden op.
De kaartjesautomaat bij de N.S. is een schoolvoorbeeld.

2.1.5. Lokaal Loket en de Wmo.

Inleiding:

De Wet maatschappelijke ondersteuning heeft als uitgangspunt, dat iedere burger volwaardig kan deelnemen aan de samenleving en dat ouderen en mensen met een beperking hierbij geen drempels ervaren. Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning op 1 januari 2007 zal ook de éénloketgedachte

vorm krijgen. Het Loket staat voor een naadloze afstemming en integratie tussen de werkgebieden van Wonen, Welzijn en Zorg en hulpvragers dienen voor alle hulpvragen hier terecht te kunnen. Van wezenlijk belang is hoe het loket in de praktijk gaat functioneren.

Conclusies:

- **Algemeen:**
De taken van het loket zouden moeten zijn: informatie en advies, vraagverheldering, cliëntondersteuning, bemiddeling en toeleiding, toegankelijkheid en zaken regelen. De ontwikkelingen rond het loket zijn ook kritisch te volgen. Het jaar 2007 geldt als overgangsjaar, waarin belangrijke besluiten door de gemeente worden genomen.
- **Het CIZ:**
 - * De gemeenten krijgen in het kader van de Wmo het mandaat de indicatiestelling zelf te regelen ten aanzien van de hulp in het huishouden en de hulpmiddelen. Het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg) maakt fysiek geen deel uit van het loket in Waalre echter de gemeente werkt samen met het CIZ voor de moeilijkere aanvragen: de gemeente blijft niettemin verantwoordelijk voor de indicatie. Het CIZ is aan te houden voor de indicatiestelling.
 - * Een adequaat klantvolgsysteem in relatie tot het CIZ is nog moeilijk te realiseren.
- **Front- en backoffice:**
 - * Bij het ontwikkelen van het loket is een duidelijke scheiding aan te brengen tussen front-en backoffice m.a.w. welke taken behoren tot het frontoffice en welke taken tot het backoffice.
 - * Ten aanzien van de interne organisatie van de gemeente: een goede afstemming tussen de verschillende gemeentelijke diensten en communicatie naar het backoffice moet een vanzelfsprekendheid zijn.
- **Benadering naar cliënt toe in het Loket:**
 - * *Functioneren van Loket:* Het toekomstige loket dient op de persoon gericht te zijn in de benadering van zorg op maat: klantvriendelijk en laagdrempelig. Oplossingsgericht kijken naar burgers met hun zorgvragen is het uitgangspunt
 - * *Kwaliteitseisen van de loketmedewerker:* Een cliëntvriendelijke benadering, mensgericht te zijn en voldoende inlevingsgevoel naar de individuele problemen van de hulpvrager.
 - * *Informatie:* Zoals bij 2.1.4. omschreven, is het onder meer een gemeentelijke taak voldoende capaciteit in te zetten om de bevolking naar behoren te informeren over de ontwikkelingen rond de Wmo.
 - * *Taalgebruik:* Eenvoudig te begrijpen taal heeft een groter bereik naar ouderen dan bijvoorbeeld een typische ambtenarentaal. Het aanvragen van zorgtoeslag, huurtoeslag, belastingformulieren invullen e.d. zijn voorbeelden, die uitnodigen tot verbetering.
- **Bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Loket:**
 - * Met de plaatsing van het loket in het gemeentehuis dreigt het loket onder sterke invloed te geraken van gemeente en van het gemeenteapparaat, terwijl het loket een onafhankelijke positie

dient te handhaven. Inmiddels heeft de gemeente besloten het loket onder te brengen bij 't Hazzo. De mogelijkheid is alsnog te bezien van een inloopsprekuren in een aantal ontmoetingslocaties zoals die van gemeenschapshuizen.

* Het loket dient bereikbaar te zijn met ruime openingstijden.

- **Financiën:**

De gemeente moet objectief kijken naar de noodzakelijkheid van voorzieningen. Indien het aangereikte budget vanuit Den Haag ontoereikend is, dienen verstrekkingen niet in gevaar te komen en middelen door de gemeente zelf aangevuld te worden. Marges lees bovengrenzen zijn door Den Haag aangegeven ten aanzien van de eigen bijdragen. De gemeente is hieraan gebonden echter de gemeente is niet verplicht eigen bijdragen te heffen.

Specifiek aandachtspunt m.b.t. mensen met een functiebeperking:

- Indien mensen met een functiebeperking een voorziening aanvragen bij het loket, wordt men door betrokken instantie geheel doorgelicht naar beperkingen, inkomen enz.. Het komt zelfs voor dat dit bij nieuwe aanvragen of verlengingen meerdere malen gevraagd wordt. Deze benadering wordt als belastend ervaren door de hulpvrager. Het verdient aanbeveling deze procedure tot het uiterste te beperken en alleen dan uit te voeren als het beslist noodzakelijk is.

2.1.6. LIAC.

Inleiding:

Het LIAC (Lokaal Informatie en Advies Centrum) zet onder meer vrijwilligers in voor taken ten behoeve van de doelgroepen ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Activiteiten als die van de Klussendienst, Begeleid vervoer VTK (Vrijwillige Thuiszorg Waalre), Adviserend Huisbezoek staan voor ondersteuning aan mensen. Vrijwilligers ervaren veel vragen om specifieke hulp zoals begeleiding bij het wandelen, gezamenlijk koffiedrinken en dergelijke, waarvoor geen voorziening is getroffen.

In verband met de invoering van de WMO en de openstelling van het Lokaal Loket zal per 1 januari 2007 de informatie- en adviesfunctie van het LIAC overgeheveld worden naar het Lokaal Loket. Het LIAC wordt een Centrum voor Vrijwillige Dienstverlening en de genoemde vrijwilligerstaken blijven onder de paraplu van het LIAC.

Conclusies:

- Het LIAC zal in samenwerking met een aantal organisaties de mogelijkheden bekijken voor taakverbreding naar sociale begeleiding van mensen middels een zgn. maatjesproject.
- Zoals bij 2.1.4. aangegeven is blijkt het LIAC bij vele ouderen nog onbekend terrein. Meer bekendheid geven aan de dienstverlening van het LIAC is noodzakelijk.

2.1.7. Eenzaamheid en sociaal isolement.

Inleiding:

Zelfstandig wonen op latere leeftijd met een slechter wordende mobiliteit kan eerder leiden tot sociaal isolement en/of vereenzaming. Eenzaamheid is een subjectief begrip en heeft betrekking op de kwaliteit van relaties. Een extra punt van aandacht

verdient de groep van alleenwonenden en dan met name die van de alleenstaande vrouwen.

Conclusies:

- Belangrijk wordt ervaren dat mensen op latere leeftijd een sociaal netwerk hebben waarbij de betrokkenheid van de buurt als zeer belangrijk wordt gezien. Sociale samenhang in de buurt leidt tot inzet van omwonenden voor de hulpvrager. Daarvoor is het nodig de leefbaarheids situatie in de wijk in kaart te brengen. Als basis kunnen demografische gegevens zoals die met betrekking tot het aantal ouderen van groot nut zijn. De gemeente dient in het algemeen een voorwaardenscheppend beleid te voeren teneinde tot een leefbare wijk te komen, waar mensen rekening met elkaar houden.
- Specifieke aandacht geldt de mensen met een slechte mobiliteit of rolstoelgebonden zijn, die de nodige aandacht moeten krijgen om te voorkomen dat ze in een sociaal isolement terecht komen.
- Verzorgingshuizen maken plaats voor wooneenheden, waar ouderen zelfstandig wonen. Het betekent, dat ouderen steeds meer zelf initiatieven moeten tonen om deel te nemen aan de samenleving. Basisvoorzieningen vormen in de praktijk een stimulans om zich aan te sluiten bij allerlei activiteiten: het beleid van de zorgcentra dient gericht te zijn op handhaven en waar nodig uitbouwen van voorzieningen.
- Bezoekdiensten zoals die van De Zonnebloem en die van de kerken zijn belangrijke instellingen.
- Uit huisbezoeken blijkt, dat er behoefte is aan contact met een ander buiten de reguliere hulpinstellingen om: het zgn. maatjesproject. Het project voorziet in het samen optrekken, zoals in de vorm van samen winkelen, wandelen enz..

2.1.8. Jongeren en ouderen.

Inleiding:

Beide bevolkingsgroepen leven langs elkaar en ieder met de eigen organisaties. Jongeren bereiken lijkt een moeizame zaak. Het is wenselijk te kijken naar mogelijkheden voor inspanningen naar elkaar toe. Contacten zijn niet elke week haalbaar. Jongeren kunnen wel incidenteel aangesproken worden voor bepaalde taken. Jongeren kunnen ook in gesprekken meer zicht krijgen op de leefwijze en op de problemen, waarmee ouderen geconfronteerd worden. Jongeren te leren kijken naar de wereld van ouderen met de vraag hoe jongeren zich kunnen inzetten voor ouderen.

Conclusies:

- Het is aan een overkoepelende organisatie om zich te buigen over een gezamenlijke aanpak in de relatie jongeren-ouderen. Nieuwe initiatieven moeten hierbij de ruimte krijgen. Aansluiting kan worden gevonden bij bestaande activiteiten als Leven lang leren, de Volksuniversiteit en die van de ouderenorganisaties.
- Ouderen moeten een rol kunnen vervullen bij het begeleiden van de jeugd in relatie tot de voor jongeren geschikte voorzieningen als die in gemeenschapshuizen e.d..

- De jeugd stimuleren om ouderen te begeleiden bij het bedienen van apparaten. Het voorstel is een klein aantal jongeren samen te brengen en een kleinschalig project op te zetten in samenwerking met Fontys of een andere schoolinstelling.
- Menige jongere is geschikt om ingezet te worden voor de begeleiding van ouderen bij computergebruik bijvoorbeeld via een internetcafé.
- Evenzeer is te kijken of de kookgroep jongeren/bewoners van De Hoevenakkers nieuw leven kan worden ingeblazen.
- Buurtverenigingen in de oude wijken bieden ook mogelijkheden om jongeren te activeren.
- Gemeenschapshuizen dienen ruimte te bieden voor gezamenlijke activiteiten gekoppeld aan de relatie jongeren-ouderen.

2.1.9. Dagbesteding.

Inleiding:

Bewoners van de aanleunwoningen kunnen een welzijnsovereenkomst sluiten als zij aan de activiteiten in de Zorgcentra willen deelnemen. Vanwege financiële omstandigheden kunnen mensen besluiten niet hieraan deel te nemen. Speciale aandacht verdient Dagopvang namelijk het bieden van gezellige en ontspannende activiteiten aan de groep thuiswonende ouderen, die graag anderen zouden willen ontmoeten. Deze vorm van Dagopvang ontbreekt buiten het verzorgingshuis geheel in de gemeente Waalre.

Conclusies:

- Activiteiten dienen voor iedereen toegankelijk te zijn en te blijven ondanks de intrede van “commercialisering” op het terrein van zorg en welzijn. Het GOW zal samen met de Zorgcentra Waalre een overzicht maken van alle activiteiten die door beide organisaties worden aangeboden en vandaaruit bezien of in de gemeente Waalre aanvullende en andersoortige activiteiten kunnen worden opgezet.
- Onderzoek bij thuiswonende ouderen moet uitwijzen of voldoende interesse bestaat voor de Dagopvang naar het model in De Kempen, waarbij voorzien wordt in ontmoetingsmogelijkheden voor thuiswonende ouderen.
- Met de toename van ouderen dreigt een wachtlijst te ontstaan voor de Dagopvang P.G. en Somatiek. De betrokken instellingen dienen hierop tijdig in te spelen.

2.1.10. Bescherming ouderen.

Inleiding:

Beheer van vermogen in andere handen vormt een actueel probleem. In de praktijk zal het signaleren van dergelijke zaken door hulpverleners een moeizaam proces blijken.

Conclusies:

- Speciale aandacht wordt gevraagd voor de bescherming van ouderen, in geval anderen hun geldzaken gaan beheren. Het komt meermalen voor, dat bekenden het fiat krijgen over de geldelijke middelen van ouderen en daarvan (heimelijk) gebruikmaken van de gelegenheid het vermogen naar een andere bankrekening over te sluisen. Testament en erfenis spelen hierbij een rol. Dementerende ouderen zijn op dit punt zeer kwetsbaar. De

politiek moet zich hierover buigen en maatregelen nemen om mensen te kunnen vrijwaren van dergelijke misstappen ondanks het gegeven, dat betrokken personen juridisch niet aan te spreken zijn. Een praktische maatregel is de betrokkene door de bank met enige regelmaat te laten waarschuwen, dat bovenmatige afschrijvingen plaatsvinden op de bankrekening. Een andere optie is van tevoren het een en ander vastleggen bij de notaris, zodat zaken achteraf verifieerbaar zijn.

- Digitale Identificatie geeft toegang tot de overheidsinformatie. Hulpverleners zouden hier gebruik kunnen maken van gegevens van zorgvragers. Anderzijds geeft het beperkingen aan vrijwilligers, die bijvoorbeeld de administratie of belastingzaken voor ouderen regelen.
- Het thema is op te pakken door ouderenorganisaties en landelijke vrijwilligersorganisaties.

2.1.11. Draagkracht ouderen.

Inleiding:

De Gemeente Waalre blijkt niet alleen veel rijken te huisvesten echter eveneens veel mensen met een laag inkomen. De stille armoede is moeilijk te peilen. Het kunnen de ouderen gelden, die alleen van de AOW leven. De grote groep van inkomens net boven de AOW de zgn. AOW-plus moet eveneens onder de kwetsbare groep gerekend worden. Het probleem is ook subjectief te benaderen: menige oudere kan wel met het minimuminkomen rondkomen.

Conclusie:

- Het signaleren/opsporen van mensen in problemen stuit op moeilijkheden vanwege de anonimiteit en het afschermen van private gegevens: gemeenten mogen slechts een koppeling leggen met de uitkering. Aldus is het registreren van armoede een schier onmogelijke zaak en krijgt de gemeente weinig greep op het probleem.
- Niettemin is het aan de gemeente voorop te lopen in de armoedebestrijding. De gemeente moet duidelijk maken met welk beleid zij het probleem van armoedebestrijding gaat oppakken. De gemeente Waalre dient hier haar verantwoordelijkheid nemen. Als eerste aanzet om de problematiek in beeld te kunnen brengen heeft de gemeente op 29 november een bijeenkomst rond het thema armoede gehouden. Particuliere organisaties zetten zich in om de nood waar nodig te ledigen. Het Diaconaal Noodfonds en de Stichting Leergeld maken zich ook op dit punt verdienstelijk.

2.1.12. Overige thema's:

1. Scholing en educatie.

Conclusies:

- Een aantal activiteiten dient gepromoot te worden: cursussen, computerlessen, leesgroepen, geheugentrainingen zijn voorbeelden. Een Leven lang leren en kunstgeschiedenis van het Vrouwengilde behoren tot het leerpakket bestemd voor ouderen. In Eindhoven is de 55+ een bekende instelling.

- De Volksuniversiteit van Waalre kan meer rekening houden met de senioren als het gaat om informatie, tempo van studeren en tijden van lesgeven.
- De gemeenschapshuizen kunnen eveneens een rol spelen op het gebied van scholing en educatie. Hoge huurprijzen van zalen bemoeilijken de voortgang en nemen vaak het enthousiasme weg om nieuwe zaken op te zetten. De gemeente zou middelen beschikbaar moeten stellen en een ander subsidiebeleid aanhouden.

2. Sport en recreatie.

Conclusie:

- Gemeenschapshuizen zijn in principe geschikte locaties om tal van bewegingsactiviteiten te organiseren. Valpreventie is een van de projecten, die dit jaar worden opgestart. Hoge zaalhuren vormen wel een belemmering.

3. Eetpunten.

Conclusie:

- Een eetpunt functioneert in De Hoevenakkers en 't Laar. Op schaal van de gemeente Waalre is ruimte om meerdere eetpunten in het leven te roepen. Kijkend naar De Kempen met een zestal eetpunten moet een stimulans kunnen uitgaan naar de ouderenorganisaties om de realisatie van dergelijke voorzieningen te ondersteunen in de gemeente Waalre. De behoefte naar meer eetpunten is na te gaan. Het GOW zal hiernaar onderzoek doen.

2.2. Hoofdthema Wonen en woonomgeving.

2.2.1. Wonen.

2.2.1.1. Ontwikkelingen rond wonen.

Inleiding:

Het merendeel van ouderen woont zelfstandig en voor de gemeente Waalre geldt, dat het merendeel van de huizen in eigendom is. Omstandigheden daargelaten zal het verhuizen zolang mogelijk uitgesteld worden. Uitgangspunt blijft, dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig moet kunnen wonen. Gezien de toekomstige ontwikkelingen zal met het zoeken naar andere woonruimten zich laten gelden dat het aantal te bouwen zorgwoningen het aantal aanvragen niet kan inhalen. Ouderen blijven aldus aangewezen op de eigen woning. Een specifieke groep geldt de bewoners van de verzorgingshuizen. Een groot deel zal in de nabije toekomst zelfstandige wooneenheden betrekken.

Conclusies:

- **Wonen:**
 - Met uitzondering van luxe appartementen zijn weinig of geen geschikte woningen te koop qua prijs en oppervlakte in Waalre in tegenstelling tot Aalst. Echter ook in Aalst is zoals overal de prijsontwikkeling van dien aard, dat aankoop van een huis voor mensen met een smalle beurs een onbereikbare zaak lijkt. De gemeente dient zicht te geven op het beleid, dat gericht is op meer woningbouw van zowel koop- als huurwoningen en niet alleen m.b.t. de woningen voor ouderen. Daarbij is aan te duiden de locaties, die aangewezen worden voor de bouw van starterswoningen en die voor seniorenwoningen. Het Brabantiaatterrein in Aalst en het Walraterrein in Waalre zouden goede locaties zijn om appartementen met toezicht en zorg te bouwen. De nieuwbouw op het Brabantiaatterrein kan van enige betekenis zijn voor de wijk Ekenrooi: bewoners kunnen in die situatie gebruikmaken van voorzieningen als een ontmoetingsruimte e.d. in zoverre hieraan in de bouwplannen zal worden voorzien.
 - Bij de gemeente erop aandringen, dat eisen worden gesteld aan een projectontwikkelaar om een bepaald type woning in een bepaalde prijsklasse te bouwen. Dit is voor een belangrijk deel afhankelijk van de wetgeving ruimtelijke ordening zoals met betrekking tot de vigerende bestemmingsplannen en provinciale regelgeving.
 - Het stimuleren van bouwen van woningen voor senioren aangepast aan de wensen van ouderen is het devies. Grote woningen zijn doorgaans niet gewenst.
 - Met het neerzetten van nieuwbouwappartementen is in acht te nemen, dat rekening moet worden gehouden met de eventueel fysieke beperkingen in de toekomst. Een bad in plaats van een douche en appartementen met trappen wijzen niet bepaald op functioneel bouwen.
 - Ideeën de ruimte te geven, die aansluiten bij moderne ontwikkelingen. Verschillende woongroepen zijn ook te integreren in de verschillende woonzorgcentra. In welke vorm dan ook een ontmoetingsruimte dient eveneens binnen handbereik te zijn om deelname aan allerlei activiteiten mogelijk te maken. Alternatieve bewoning dient ook in beeld te zijn met bijvoorbeeld een kangoerewoning/duplexwoning, openingen voor de bekende Boekelvariant en containerwoningen.

- De Seniorenraad wil betrokken zijn bij de planvorming ten aanzien van de uitbreiding van woonlocaties, woningbouw voor senioren en invulling van bestemmingsplannen.
- **Kopen en huren:**
 - Ouderen, die de eigen woning verkopen, komen niet in aanmerking voor een huurwoning. Reden hiervoor is, dat de verkoopwaarde van het huis het bedrag van 125.000 euro niet mag overstijgen en deze grens is gezien de ontwikkeling op de huizenmarkt niet realistisch. Gepleit wordt voor meer huurmogelijkheden voor senioren. In de praktijk moeten senioren een financiële afweging kunnen maken tussen kopen en huren. Gedacht wordt aan zowel vrije sectorhuur voor mensen die een eigen huis achterlaten als voor sociale huur. Te pleiten valt voor (koop)woningen die in beginsel voor senioren zijn gebouwd ook beschikbaar te houden voor de doelgroep. Nu ziet men regelmatig dat woningen op de vrije markt worden verkocht aan niet-senioren.
- **Wonen met zorg:**
 - Om zelfstandig te kunnen blijven wonen moet ook zorg- en dienstverlening aan huis gegarandeerd zijn. De gemeente dient garant te staan voor deze voorzieningen en een voorwaardenscheppende beleid op dit punt te voeren mede met gerichtheid op ondersteuning van het vrijwilligerswerk.
- **Woonzorgzones:**
 - Ondersteuning is vereist voor de ontwikkeling van woonzorgzones in wijken rond een verzorgingshuis/steunpunt e.d., vanwaaruit zorg op afroep beschikbaar is en vanwaaruit dienstverlening op het terrein van wonen, welzijn en zorg plaats kan vinden naar de thuiswonende ouderen.
- **Zorgcentra:**
 - De vernieuwbouwplannen behelzen voor de eerste fase van het komende 8 jaar een groot aantal aangepaste woningen, waarvan 136 in Aalst en 158 in Waalre. In de tweede fase zijn vanaf 2014 de bungalows aan de orde. Tevens wordt voor de jaren 2008/2009 voorzien in een uitbreiding van de verpleeghuiszorg tot 32 plaatsen in De Hoevenakkers en 31 plaatsen in 't Laar. Ten behoeve van de verstandelijke gehandicaptenzorg ontstaan 40 verzorgingsplaatsen voor de cliënten "meerzorg accent P.G."
 - De bouwplannen beantwoorden aan het te voeren beleid, dat scheiding van wonen en zorg inhoudt. Zorg wordt niet meer intern georganiseerd, zoals dat het geval was in de verzorgingshuizen. Beschermd wonen bestaat dan niet meer: zorg dient van buitenaf aangeleverd te worden. Hetzelfde geldt voor de welzijnsvoorzieningen. Ouderen, die gebruik willen maken van welzijnsvoorzieningen en welzijnsactiviteiten krijgen een abonnement aangeboden. Ouderen zullen veelal niet voor een welzijnspakket kiezen indien het inkomen ontoereikend is. Aldus kan sociale uitsluiting hiervan het gevolg zijn.
 - Zorgcentra zijn ook verplicht inspanningen te leveren ten aanzien van geestelijke verzorging en begeleiding. In de praktijk komt hier weinig van terecht.
 - Met de vernieuwbouwplannen van de zorgcentra zijn ontmoetingsruimtes te realiseren, die mede voor bewoners in de directe omgeving diensten kunnen leveren, zoals die van een eetpunt/restaurantfunctie.

Specifiek aandachtspunt:

- Aan mensen mag gevraagd worden om zelf een eigen bijdrage te betalen voor wonen, zorg en dienstverlening afhankelijk van hun inkomen.

2.2.1.2. Woonaanpassing.

Inleiding:

In het algemeen anticiperen ouderen niet op de situatie, dat zij geconfronteerd zouden kunnen worden met mobiliteitsproblemen en gaan dan pas tot handelen over wanneer de woonomstandigheden daartoe aanleiding geven. Daarnaast zijn ouderen niet of slecht op de hoogte van de mogelijkheden van woonaanpassing, zoals die via de Wvg aangereikt worden.

Conclusies:

- Bewustmaking van de mogelijkheden van woonaanpassing door voorlichting en informatie te verstrekken vanuit de gemeente en betrokken organisaties.
- De praktijk leert, dat ingrijpende maatregelen om de eigen woning meer geschikt te maken naar de eigen leefwijze veelal te duur uitpakt en gewoonweg incidenteel wordt uitgevoerd. Ouderen staan dan voor de afweging naar elders te verhuizen indien financiële middelen ontbreken of om andere redenen. Het geeft weer eens de noodzaak aan van beschikbaarheid van voldoende koopwoningen in de betaalbare prijsklasse en van het bouwen van meer huurwoningen.
- Een programma te ontwikkelen om bewoners te adviseren over de veiligheid in en om de woning (inbraak etc.) met aandacht voor de directe woonomgeving.
- Lange periodes bij de behandeling van hulpvragen via de Wvg zijn een belemmering. Dringende maatregelen zijn van de gemeente vereist om deze hindernis weg te nemen.
- Efficiëntie is een belangrijk aandachtspunt. Het voorbeeld dat de aanvraag voor het bevestigen van een beugel duurder uitvalt dan de kosten van de beugel zelf spreekt voor zich.
- De bungalows van De Hoevenakkers kennen slechts één brede toegangsdeur naar de natte cel en niet in de rest van de woning.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. mensen met een functiebeperking:

- Mensen met een functiebeperking ondervinden hinder bij het bezoeken van familie/kennissen doordat deuren te smal zijn, geen lift aanwezig is, de natte cel en de toilet te klein zijn voor een rolstoel e.d.. De woonadviescommissie toetst weliswaar de woning op aspecten van bruikbaarheid en brengt vervolgens een advies uit echter zonder bindend karakter voor de bouwer. Architecten en bouwondernemingen dienen in het bouwplan rekening te houden met het gebruik van de woning door deze doelgroep en zelfs uit te gaan van een integrale visie en niet alleen zich toe te leggen op een deelaspect als bijvoorbeeld een brede voordeur. In alle gebouwen, waar mensen samenkomen, is het ook zaak te wijzen op de aanwezigheid van een ringleiding en indien niet aanwezig deze te doen aanbrengen in het gebouw.
- Gezien de problematiek waar mensen met een beperking mee te maken krijgen is het wenselijk dat het bekend zou zijn hoeveel mensen welke handicap hebben. De gemeente en betrokken instellingen kunnen dan hierop het beleid afstemmen.
- In verband met reparatie en onderhoud van de scootermobiel is Welzorg moeilijk te bereiken, doordat de organisatie een landelijk nummer heeft geïntroduceerd en met veel omwegen naar het juiste nummer gezocht moet worden.

2.2.2. Woonomgeving.

2.2.2.1. Verkeersveiligheid.

Inleiding:

In het algemeen is sprake van goed wonen in de gemeente Waalre echter de inrichting van verkeer is vatbaar voor verbeterpunten gezien vanuit de positie van kwetsbare bevolkingsgroepen als die van ouderen en mensen met een functiebeperking.

Conclusies:

Algemeen:

- Menig knelpunt in het verkeer is niet alleen een factor, waarbij de kans op letsel van ouderen levensgroot aanwezig is echter vormt op zich een belemmering om buitenhuis te gaan en werkt aldus zo het sociale isolement in de hand. De gemeente dient hierop voortdurend attent te zijn. De onderstaande knelpunten geven een indicatie aan de hand waarvan de gemeente actie kan ontwikkelen en onveilige verkeerssituaties worden opgeheven.
- Daarnaast bestaat de indruk dat er geen beleid is in het aanleggen van de 30 kmzones gezien het ontbreken van controle en handhaving op de verkeersafwikkeling. De aanpak van sluiptwegen en ontsluitingswegen staat hoog op het lijstje van wensen van alle klankbordgroepen.
- Indien sprake is van een reconstructie wordt van de gemeente een eerlijke communicatie naar de burgers toe verwacht ook al zijn er negatieve kanten te melden: burgers weten dan waar ze aan toe zijn. Aldus dient de voorlichting van de gemeente gericht te zijn op zowel voordelen als nadelen van komende werkzaamheden in de wijk aan te geven.
- In Engeland kent men een waarschuwbord met een afbeelding van overstekende ouderen. De gemeente Someren heeft inmiddels een dergelijk bord geplaatst, wat als voorbeeld kan dienen voor de gemeente Waalre. Locaties als verzorgingshuizen en gevaarlijke verkeerspunten zijn daarbij in beeld.
- Meer mensen zullen gebruikmaken van de scootermobiel en zal de scootermobiel meer nadrukkelijk aanwezig zijn in het verkeer. Deelnemen aan het huidige verkeer vergt de nodige kennis en kunde. Nieuwbakken gebruikers van scootermobielen worden echter nauwelijks geïnstrueerd en begeleid en eigenlijk aan hun lot overgelaten. Activiteiten opzetten ten behoeve van het gebruik van de scootermobiel lijkt steeds meer een dringende noodzaak. Een goed voorbeeld vormt het initiatief in de Kempengemeenten. De gezamenlijke Kempengemeenten zetten een training op voor gebruikers van scootermobielen om mensen meer vertrouwd te laten raken met het apparaat.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. mensen met een functiebeperking:

- Om mensen met een functiebeperking mogelijk te maken aan het dagelijkse leven in de samenleving deel te nemen is het noodzakelijk dat de infrastructuur toegankelijk en bruikbaar is.
 - Voor gebruikers van rollator/rolstoel/scootermobiel is deelname aan verkeer niet eenvoudig. Ook gelden andere criteria voor slechtzienden, mensen met een gehoorbeperking enz.. Onderhoud van wegen is daarom van essentieel belang. Allerlei obstakels op wegen en trottoirs vormen een ernstige belemmering. Het is vaak moeilijk en soms levensgevaarlijk om een doorgaande weg over te steken. Met name gaat het om de Molenstraat, Heikantstraat, Bergstraat, Wiiliborduslaan.

- De schuine afritten zijn vaak door scootermobielen en rolstoelen nauwelijks te gebruiken. Schuine afritten geven het effect, dat de rolstoel uit balans dreigt te geraken, hetgeen vraagt om het vlak maken van weg en stoep.

Knelpunten per locatie:

Aalst-Centrum:

- De Eindhovenseweg met een groot aantal onveilige oversteekplaatsen.
- Algemene klachten gelden de verkeersafwikkeling rond de Raadhuisstraat en richting M. de Ruyterstraat: er wordt gepleit voor éénrichtingsverkeer vanuit de Raadhuisstraat.
- De verkeersdrukke op de M. Ruyterstraat is te groot: teveel verkeer in een te kleine ruimte en overlast van verkeerslawaaï. Het aanbrengen van fluisterasfalt zou hieraan tegemoet kunnen komen. Stationair draaiende vrachtwagens bij Albert Heijn bij winkelcentrum Den Hof veroorzaken veel stankoverlast naast het algemene gegeven van in- en uitladende vrachtwagens.
- Ook de oversteek bij de Juliana de Lannoylaan wordt als gevaarlijk ervaren. Suggestie is om verkeerslichten te plaatsen bij de kruising met de Adriaen Poirterlaan. Dit zou een goede oplossing zijn voor de bewoners maar ook voor de vele scholieren, die hier dagelijks moeten oversteken.
- De kruising Goudbergstraat-Eindhovenseweg vereist enige visie op verkeer.
- Voetgangers zijn gedwongen gebruik te maken van het fietspad op het traject 't Laar naar 't Hof. Het elkaar kruisende verkeer vraagt om een afgeschermd looproute.
- Ongelijk liggende tegels en trottoirs werken het vallen in de hand. De gemeente Waalre kent plaatselijk nogal wat van deze plekken. De gemeente dient straattegels gelijk te leggen en trottoirs te repareren, daar waar deze een bedreiging vormen bij de normale loopgang.
- De groenstrook langs het fietspad van de Lissevenlaan richting Valkenswaard levert problemen op.

Aalst-Voldijn:

- De bereikbaarheid van de C 1000 vormt een obstakel bij het oversteken vooral in het spitsuur met name wanneer hier het gebruik van een rollator in het spel is.
- Stoplichten zijn gewenst bij de oversteekplaatsen van de B. Mollaan en oversteekplaats voor de fiets op de kruising Mollaan-Spirealaan is onduidelijk.

Waalre:

- Het is niet doenlijk om met de fiets van de Bergstraat de Hoogstraat in te rijden.
- Hoge snelheden op De Foes en De Mommers maken, dat oversteken een hachelijke zaak wordt.
- Stil asfalt is gewenst ten aanzien van de Heikantstraat.
- Slecht weggedrag door hoge snelheden op de Willibrorduslaan en de Vincent van Goghlaan en door sluipverkeer via de Mgr. Bannenberglaan en De Kranssen en Willibrorduslaan richting Veldhoven vereisen gerichte maatregelen, zoals het instellen van eenrichtingsverkeer, het plaatsen van waarschuwborden en toezicht van politiecontrole.
- De begaanbaarheid via de trottoirs langs de Hoogstraat en rondom de Markt laat te wensen over. Veelal zijn rolstoelgebruikers gedwongen gebruik te maken van de straat in plaats van het trottoir.
- Verharde paden voor rolstoelgebruikers zijn gewenst. De ingang van Het Klooster dient breder te worden gemaakt en met een hekwerk afgegrensd te worden van het weggedeelte.

- Op de Willibrorduslaan zijn voet- en fietspaden niet gescheiden. Het apart aangeven door middel van borden is hier gewenst.

2.2.2.2. Vervoer.

Inleiding:

Openbaar vervoer bestrijkt niet alle wijken in de gemeente Waalre en maakt in het geval van een hulpvraag om vervoer, kwetsbare bevolkingsgroepen afhankelijk van derden indien geen beroep kan worden gedaan op de directe leefomgeving. Het dure taxivervoer vormt ook geen alternatief op maat: aan het LIAC verbonden Begeleid vervoer biedt wel enige mogelijkheden. Een folder van de Seniorenraad en het LIAC geeft de hulpvrager informatie over de mogelijkheden.

Conclusies:

- Het is een noodzakelijk gegeven dat als deel van de busroute de lus door Ekenrooi weer in ere te herstellen, zodat de bereikbaarheid naar Aalst-Centrum via een halte op de Eindhovenseweg en overstapmogelijkheden in beeld zijn.
- Het blijkt een hele toer te zijn om vanuit Aalst naar het Máxima Medisch Centrum in Veldhoven te komen d.w.z. lijn 7 uitstappen op de Bergstraat, wachten op de buurtbus en visa versa. Met de buurtbus kan men het Máximaziekenhuis bereiken: als eindpunt hier gaat de route evenwel niet verder. De dienstregeling vereist aanpassing op deze punten.
- De bus komt bij het verzorgingshuis in Waalre aan twee kanten van het complex d.w.z. een van de haltes is in feite overbodig. Een omleiding van een van de busroutes naar een knooppunt elders betekent een groter bereik voor andere inwoners.
- Aandacht voor gratis openbaar vervoer met de bus voor de doelgroepen ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Gratis openbaar vervoer dient een reële optie te zijn zeker naar de minst draagkrachtigen in de samenleving. Actueel is de overweging van de provincie het (provinciale)deel van de wegenbelasting in te zetten om te komen tot gratis busvervoer. Uiteraard is de realisatie hiervan afhankelijk van de politieke wil.
- In het algemeen zullen weinig 65-plussers zonder medische indicatie gebruikmaken van de Taxxbus. Immers veel mensen rijden nog zelf auto. Een inkomensgrens 1 ½ x bijstandsniveau geldt als norm voor het vervoer echter het grote aantal ouderen met een hoger inkomen in de gemeente Waalre valt buiten deze regeling. Het voorstel is om de leeftijd te verhogen tot 75 jaar en geen inkomensgrens te hanteren.
- Het wegvallen van de Treintaxi aan het station in Eindhoven wordt als een gemis ervaren. Te bezien valt of de treintaxi niet nieuw leven ingeblazen zou kunnen worden.
- Het bovenregionaal vervoer wordt verzorgd door Valys. Ouderen met een hoger inkomen kunnen geen gebruikmaken van dit vervoer omdat zij geen Wvg-indicatie kunnen krijgen.

2.2.2.3. Bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Inleiding:

Mensen met een beperking ontmoeten tal van belemmeringen in de toegankelijkheid van voorzieningen als die van winkels, markten e.d.. met name ten aanzien van het gebruik van rollator en scootermobiel. De bereikbaarheid van voorzieningen wordt

ook negatief beïnvloed door de slechte begaanbaarheid van looproutes op straten met kinderkoppen, gevaarlijke verkeerssituaties en ongelijk liggende paden/stoepen.

Conclusies bereikbaarheid van voorzieningen:

- **Gemeente:**
 - * De gemeente dient straattegels gelijk te leggen en trottoirs te repareren, daar waar deze een bedreiging vormen bij de normale loopgang. Respons van het Meldpunt van de gemeente roept wisselende reacties op. Niet altijd is de gemeente attent genoeg om op de wensen van de inwoners naar behoren in te gaan.
 - * Met een hulpmiddel kun je geen gebruikmaken van het trottoir in de Hoogstraat omdat een lantaarnpaal de loopgang blokkeert. Tevens zijn de trottoirs in de Primulalaan erg slecht voor gebruik van scootermobielen.
 - * De geringe parkeergelegenheid in de nabijheid van het Waalrese museum en die van de Markt vormt een probleem evenals de bereikbaarheid van het middenterrein op de Markt met name voor slecht ter been zijnde personen.
 - * Diverse obstakels belemmeren de normale loop op de markt van Den Hof zoals kabels, draden, gesteenten e.d.. De gemeente is hierop aan te spreken en zelfs aansprakelijk te stellen voor enigerlei toeletsel en/of schade.
 - * De plannen voor de nieuwbouwwijk voorzien niet in de beschikbaarheid van winkels. De bus, de boodschappendienst en de SRV-wagen zijn onvoldoende om het gemis aan een supermarkt te compenseren.

- **Ziekenhuizen:**
 - * De bereikbaarheid van de huisartsenpost bij het Máxima Medisch Centrum Eindhoven laat te wensen over. Buitenstaanders ondervinden moeilijkheden bij het vinden van de ingang: deze is alleen via een ventweg te bereiken. Maatregelen worden gevraagd voor een betere bewegwijzering.
 - * Het Máxima Medisch Centrum Veldhoven kent een grote parkeerplaats, vanwaaruit de ingang bereikt kan worden. Lopen naar de ingang vormt voor immobiele personen veelal een bezwaar: tijdelijk parkeren met vergunning in de buurt van de ingang moet mogelijk zijn. Eveneens zou met het verlenen van een parkeerontheffing door de gemeente ten aanzien van de ingang van het Máxima Medisch Centrum het mogelijk kunnen maken mensen daar af te zetten, die gebruikmaken van Begeleid vervoer.

- **Wijk Ekenrooi:**
 - * Ekenrooi heeft geen kern met winkels, zodat mensen aangewezen zijn op het winkelbestand op Den Hof gelegen aan een drukke verkeersweg. Een betere busverbinding vanuit Ekenrooi en verkeersbelemmeringen op de Eindhovenseweg opheffen maken de wijk meer bereikbaar voor de kwetsbare doelgroepen.

Specifiek aandachtspunt:

- Een kaart met de schaal van de gemeente Waalre kan de bereikbaarheid van voorzieningen in beeld brengen. Uitgangspunt is een aantal cirkels met een actieradius van ongeveer 500 meter te trekken op de plattegrond van de

gemeente. In het midden van elke cirkel is gedacht aan een dienstencentrum, vanwaaruit zorg- en dienstverlening (eerstelijnszorg en sociale opvang) naar de omgeving wordt verleend. De achtergrond van het idee is één centrale voorziening in een klein gebied te realiseren met bereikbaarheid naar zoveel mogelijk mensen daaromheen. Gemeenschapshuizen zouden deze dienstencentra kunnen huisvesten. Een systeem van deze zgn. woonzorgzones heeft echter het nadeel dat immobiele mensen nog een vrij grote afstand tot 500 meter moeten afleggen, hetgeen een vervoersprobleem oproept.

Taxigebruik is een duur alternatief indien daartegenover geen vergoeding staat. De scootermobiel vormt een goed alternatief echter met de invoering van de Wmo staat de compensatie hiervan ter discussie. Een cruciaal gegeven blijft om immobiliteit zolang mogelijk uit te stellen door bewegingsactiviteiten. Het promoten van bewegingsactiviteiten blijkt noodzakelijk voor het welbevinden van de individuele oudere. De gemeente en ouderenorganisaties hebben ook hier een belangrijke ondersteunende taak.

Conclusies toegankelijkheid van voorzieningen:

- **Winkels:**
 - * Veel winkels zijn op bepaalde punten zeker senior-onvriendelijk te noemen. Een voorbeeld is de onmogelijkheid voor scootermobielen de schappen met producten te kunnen bereiken omdat de doorgang bij de kassa's te smal blijkt. Voor veel ouderen met beperkingen is het erg moeilijk is om met een winkelwagen/mandje boodschappen te doen en gebruiken daarom hun eigen boodschappentrolley. Ook de service met het inpakken van de boodschappen en het naar de auto brengen is nagenoeg verdwenen. De middenstand is mee te geven zich actiever op te stellen bij het treffen van voorzieningen, die het de toegankelijkheid van de winkel minder problematisch maakt.
- **Banken:**
 - * Het is raadzaam dat in de bankgebouwen "bij-gepind" kan worden omdat het gebruik van geldautomaten buiten aan de muur veel mensen nog afschrikt: er niet mee kunnen omgaan en angst om buiten te pinnen. Bij de RABO bank kan weliswaar binnen gepind worden en personeel is verplicht mee te helpen als mensen dit niet zelfstandig kunnen.
 - * Voor speciale zaken is de klant aangewezen op het Rabokantoor in Aalst, zodat inwoners van Waalre hier hun toevlucht moeten zoeken.
- **Zorglocaties:**

De meeste praktijklocaties van artsen en fysiotherapeuten zijn slecht toegankelijk vanwege smalle- en niet automatisch draaiende deuren. Met het bouwen en inrichten van de infrastructuur is rekening te houden met deze verschillende aspecten.
- **Lagere brievenbussen:**

Voor mensen, die rolstoelgebonden zijn of zich verplaatsen met een scootermobiel, hangen de brievenbussen te hoog. Per gemeente blijkt maar één dergelijke brievenbus geplaatst te mogen worden: de Arbowet schrijft voor, dat gebruik van lage brievenbussen fysieke problemen voor postbestellers kan opleveren. Het Platform Gehandicaptenbeleid Waalre zal

niettemin mogelijkheden bekijken van het plaatsen van lagere brievenbussen in de gemeente Waalre.

- **Station Eindhoven:**
Het treinstation in Eindhoven heeft geen roltrappen om de perrons te bereiken en te verlaten en het gebruik van een lift blijkt voor rolstoelgebruikers problematisch. Voor een aantal reizigers vormen deze ongemakken een aanzienlijke belemmering. Het stationsgebouw vereist een meer klantvriendelijke infrastructuur. De Nederlandse Spoorwegen dient hierop attent gemaakt te worden.

2.2.2.4. Overige thema's:

2.2.2.4.1. Sociale veiligheid.

Inleiding:

In het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente 2005-2010 staat een aantal onveilige plekken vermeld, waarop de gemeente beleid heeft ontwikkeld. Speciale aandacht vormen de zgn. hangplekken. Een hangplek van jongeren met dealen van drugs doet een beroep op het veiligheidsgevoel van mensen. Onduidelijk is of criminaliteit en vandalisme voortgekomen uit het gedrag van jongeren een reëel probleem vormen voor de inwoners van de gemeente Waalre. Het thema leent zich voor een subjectieve benadering: een hangplek van jongeren kan bij de een bedreigend overkomen en bij de ander is het acceptatievermogen groter. Voor jongeren is er sowieso weinig te doen vanuit hun eigen belevingswereld in de gemeente Waalre: de kern Waalre kent zelfs geen jongerensoos.

Conclusies:

- De aanpak van onveilige plekken door de gemeente heeft het nodige resultaat opgeleverd. Bij het nalopen in De Voldijn werd een aantal zaken opgemerkt, die verbetering behoeven. Plaatselijk wordt de verlichting via lantaarnpalen uit het zicht onttrokken, doordat bladeren in de loop van de tijd zijn ingegroeid. Overhangend groen belemmert ook de normale loopgang op straat. Gladde bladeren kunnen eveneens problemen opleveren voor ouderen.
- Hangplekken verplaatsen zich naar andere locaties zoals bij 't Hazzo, bij de C 1000 en De Bus. De gemeente dient deze zaken meer in uitvoering te nemen.
- Verlichting is nodig op het terreintje Wilbertsheem/Brinkweg.
- Het fietsen langs het bos op de hoogte van de Julianalaan via een pad stuit bij menigeen op onveiligheidsgevoelens.
- Collecteren in de avonduren brengt bij veel mensen onrustgevoelens met zich mee: de gemeente kan vergunningen laten gelden voor de uren overdag.
- Signalen wijzen erop, dat vervuiling van straten weer de kop opsteekt.
- Het telefoonnummer van de politie blijkt via het telefoonboek moeilijk te achterhalen.

2.2.2.4.2. Onderhoud tuin.

Inleiding:

Het onderhoud van de tuin gaat menige oudere parten spelen naarmate de leeftijd vordert. De fysieke arbeid is veelal niet meer op te brengen ook in aanmerking genomen, dat de meeste ouderen over een eigen woning beschikken met een relatief grote oppervlakte van gras en beplanting.

Conclusie:

- Mogelijkheden zijn te bezien of in een welzijnsovereenkomst met zorginstellingen of Ergonbedrijven het tuinonderhoud niet kan worden opgenomen tegen betaling van een redelijke vergoeding voor geleverde diensten aan thuiswonende ouderen en aan mensen met een functiebeperking.
- Met het project Blijvend Thuis in Eigen Huis is het thema van tuinonderhoud in te passen of mogelijk hiervoor een afzonderlijk project in het leven te roepen.

2.3. Hoofdthema Zorg.

2.3.1. **Zorg.**

Inleiding:

De voorwaarde om zelfstandig te kunnen blijven wonen is, dat er voldoende adequate zorg- en dienstverlening aanwezig is. De kwaliteit van de zorgverlening staat echter veelal ter discussie. Signalen wijzen erop, dat zorgverstrekking niet vanzelfsprekend met de nodige inzetbaarheid en empathie voor de oudere cliënt verloopt.

Conclusies algemeen:

- Teneinde zelfstandig te kunnen blijven wonen moet ook zorg- en dienstverlening aan huis gegarandeerd zijn. De gemeente heeft hierin een voorwaardenscheppende taak. Gemeenten dienen zorg op maat te bieden middels de uitvoering van de Wmo en woonzorgzones te ontwikkelen in wijken, vanwaaruit zorg op afroep beschikbaar is.
- De gezondheidswereld dient meer rekening te houden met de wensen van patiënten.
- Informatie en voorlichting zijn van groot belang. Bijvoorbeeld bij het feit, dat bij zorgkrapte de zorg omgezet kan worden van natura in PGB. Soms wordt de mogelijkheid van een PGB afgeraden of wordt niet geattendeerd op de mogelijkheid ervan.

2.3.2. **Thuiszorg.**

Inleiding:

Centraal bij de ontwikkelingen rond de thuiszorgorganisaties staat de vraag naar voldoende inzet en capaciteit nu en in de nabije toekomst om hulpvragers goed tegemoet te kunnen komen zonder dat de dienstverlening in gebreke blijft. Doorgaans wordt de zorgverlening van de Thuiszorg als wisselend ervaren gezien het aantal beperkingen, zoals die onderstaand zijn aangegeven.

Knelpunten thuiszorgorganisatie:

- * De dienstverlening van huishoudelijke verzorging is gebonden aan een strikte regelgeving uitgedrukt in het uit te voeren aantal werkuren door zorginstellingen. Deze ontwikkelingen leiden naar de vraag of de geleverde zorg heden ten dage beantwoordt aan de wensen van de zorgvrager.
- * De laatste berichten over het functioneren van de zorg zijn vrijwel alarmerend te noemen. Korte verplegingstijden en het afhouden van nieuwkomers bij de Thuiszorg als gevolg van budgettekorten geeft te denken.
- * De thuiszorgorganisatie kent een dienstverlening slechts binnen het gremium van de zorg. Overige zaken komen niet of nauwelijks aan bod. Zorgverleners hebben geen tijd voor extra handelingen bij de cliënten als het licht uitdoen e.d..
- * De indicatie wordt vaak niet toegewezen en dus wordt geen hulp in het vooruitzicht gesteld. Cliënten zijn in die situatie aangewezen op de welwillendheid van de leefomgeving.
- * Het komt voor, dat uren van zorgverlening doorberekend worden, terwijl deze in werkelijkheid niet zijn uitgevoerd.
- * Bij een toewijzing van een PGB-aanvraag betreffende een indicatiestelling wordt de cliënt werkgever, hetgeen een administratieve rompslomp met zich meebrengt voor vele ouderen.

Conclusies:

- De thuiszorgorganisaties dienen zich in te spannen om een optimale zorg op maat te leveren aan hulpvragers en de bedoelde knelpunten in de zorg weg te werken.
- De gemeente is door het compensatiebeginsel in de Wmo verantwoordelijk voor levering van zorgdiensten, zoals die van de huishoudelijke verzorging. Indien de thuiszorgorganisaties in gebreke blijven, dient de gemeente oplossingen aan te dragen voor de gerezen problemen.

Specifiek aandachtspunt:

- In het verlengde van de zorg doet de techniek steeds meer haar intrede. Naast de sociale alarmering bestaat de zorgalarmering als een vorm van professionele alarmopvolging met een directe lijn naar de zorginstelling. ZuidZorg denkt nu aan uitbreiding met een inbraakalarm. Tevens trekt het VieDomeproject in de gemeente Waalre veel belangstelling vanwege de inpassing van allerlei technische snufjes.

2.3.3. Huisartsenpost.**Inleiding:**

Huisartsenposten zijn in het leven geroepen om patiënten op te vangen in de avonden en in de weekenden. Navraag leert, dat de opvang van patiënten in menige situatie niet naar behoren verloopt. Twijfels heersen over het goed functioneren van de huisartsenpost.

Conclusies:

- De huisartsenpost moet eigenlijk gezien worden als een opvanglocatie voor acute zorgvragen. Echter de bereikbaarheid van de huisartsenpost in het Máxima Medisch Centrum Eindhoven is slecht te noemen. De grote afstand naar en van het ziekenhuis in Eindhoven en de slechte bewegwijzering ter plaatse zijn hier debet aan. De lange reistijden met het openbaar vervoer zijn voor de niet auto-bezitters vrijwel ondoenlijk. De centrale huisartsenpost blijft voor gehandicapte mensen zonder eigen vervoer een heet hangijzer, vooral indien in de nacht hulp nodig is. Inwoners van Waalre kunnen ook gebruikmaken van de huisartsenpost van het St. Annaziekenhuis te Geldrop: hier zijn echter beperkte openingstijden aan de orde. De grote afstand naar de huidige locatie in Eindhoven noodzaakt tot de afweging te komen tot een vestiging van een huisartsenpost in de nabijheid van de gemeente Waalre bijvoorbeeld in het Máxima Medisch Centrum Veldhoven.
- Klachten ten aanzien van het functioneren van de huisartsenpost betreffen onder meer de onkunde bij de inschatting van de ziektemelding en bejegening van cliënten via de telefoon. Het gevoel leeft, dat sprake is van een ontmoedigingsbeleid en slechts prioriteit wordt gegeven aan acute behandelingen. Ongeïnteresseerdheid en communicatieproblemen kunnen het gevolg zijn. Daar komt bij, dat in bepaalde situaties de zwaarte van de ziektemelding moeilijk kan worden ingeschat vanuit de huisartsenpost en het overhalen van de dienstdoende arts om een huisbezoek te brengen mede afhankelijk is van de mondigheid van de hulpvrager. Mondigheid van cliënten is een vereiste indien in een acute situatie een bezoek aan huis van de arts verlangd wordt. Ouderen dienen zich weerbaarder op te stellen en niet

te volgzzaam te zijn in de contacten met artsen en medewerkers van huisartsenposten en die van ziekenhuizen.

- Een betere voorlichting door huisartsen is vereist. De informatie blijft voor vele ouderen een manco ondanks de beschikbaarheid van een folder. Een optie is deze folder onder patiënten te verspreiden en deze in de wachtkamer van de huisarts te leggen.
- De Seniorenraad neemt het initiatief de bereikbaarheidsproblemen en het functioneren van de huisartsenpost lees behandelingen tegen het licht te houden.

2.3.4. Consultatiebureau/preventief onderzoek.

Inleiding:

De leeftijdsgroep boven 55 jaar was gewend aan de jaarlijkse medische keuring in de periode, dat zij nog deelnamen aan het arbeidsproces. Met het ingaan van de VUT of het pensioen is deze keuring vervallen en zich vrijwillig aanmelden voor een keuring wordt moeilijk opgebracht. Het nadelige gevolg hiervan is, dat ouderen niet meer gestuurd worden in de controle van de eigen gezondheidssituatie. Preventief onderzoek middels een afzonderlijk consultatiebureau voor ouderen biedt wellicht perspectief.

Conclusies:

- Een apart consultatiebureau voor ouderen is geen zinvolle aanvulling: de huisarts is de aangewezen persoon, waarop een beroep kan worden gedaan.
- Extra inspanningen op het terrein van gezondheidspreventie is als noodzakelijk te beschouwen. De zorgverzekeraars zijn aan te spreken om preventieactiviteiten volledig in het zorgpakket op te laten nemen.

2.3.5. Apotheek.

Inleiding:

Klachten bereiken de ouderenorganisaties en gehandicaptenorganisaties over de service en de klantvriendelijkheid van de apotheek. Het belangrijkste is dat bezorging van medicijnen aan thuiswonende ouderen niet begrepen is in de serviceverlening en slechts bij uitzondering plaatsvindt. De sluitingstijd om half zes levert problemen op voor de werkende mens evenals de sluiting tussen de middag.

Conclusies:

- Voorstellen zijn aan te dragen, die moeten leiden naar een betere serviceverlening.
- Een zitbankje toevoegen, dat in het zicht staat van de baliemedewerkers. Deze kunnen de klanten erop attenderen, dat ze aan de beurt zijn.

3. Het werkboek.

3.1. Werkwijze.

In hoofdstuk 2 zijn de conclusies weergegeven die allen afkomstig zijn uit de vele overlegvergaderingen van de deelnemers aan dit project. Het zijn allemaal aspecten die bijdragen aan het welzijn van onze oudere inwoners, gericht op de sectoren Wonen, Welzijn en Zorg en zijn van doorslaggevende invloed op de sfeer van leven in onze gemeente. Het gemeentebestuur kan nu samen met ons de toezeggingen waarmaken die bij de start van dit project zijn gedaan.

De inzet die de deelnemers geheel vrijblijvend geleverd hebben was onder andere gebaseerd op een toezegging van onze wethouder, waarbij werd gegarandeerd dat er door gemeente en instellingen actief zou worden ingehaakt op de rapportering.

Wij vertrouwen erop dat het gemeentebestuur, samen met betreffende organisaties en samen met senioren en gehandicapten, de schouders er onder zet en uitvoering zal geven aan de realisatie van de omschreven behoeften.

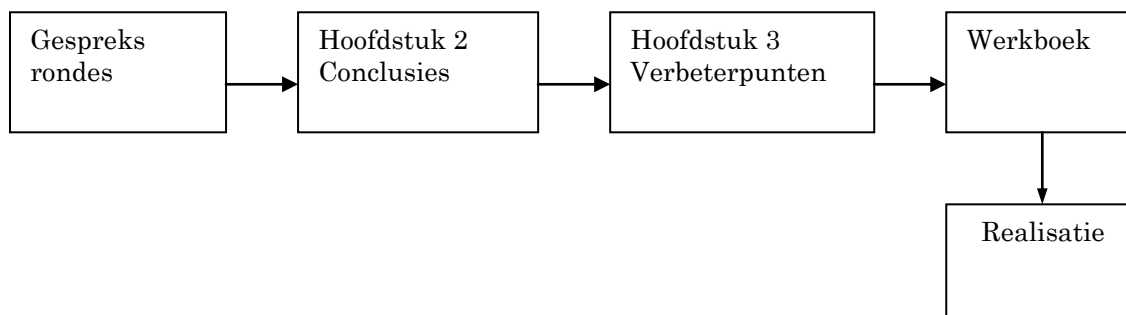
Boven alles moet worden voorkomen dat het rapport in de la verdwijnt of in de waan van alle dag ten onder gaat. Daarom heeft de Stuurgroep besloten het project niet af te sluiten met de inventarisatie alleen, maar tevens een vertaling te maken naar de uitwerking in de vorm van geselecteerde verbeterpunten.

Gebaseerd hierop willen wij over de volle breedte van onze gemeente komen tot werkgroepen die er op zijn gericht deze verbeterpunten om te zetten in een werkboek met te realiseren plannen. Plannen waar geldmiddelen voor worden vrijgemaakt en die in een tijdsplanning kunnen worden opgenomen. Pas dan is ook het bewaken van de voortgang van alle acties mogelijk.

De Seniorenraad met zijn klankbordgroepenorganisatie, zal blijvend, in samenwerking met andere betrokken organisaties, toezicht houden op de voortgang van de acties.

De werkwijze van de Seniorenraad, met aan de ene zijde de Klankbordgroepen verdeeld over ons dorp, en aan de andere zijde het overlegconvenant met onze bestuurders staat borg voor het continu toetsen en bespreken van wat er leeft bij onze senioren.

Dit is van onschatbare waarde omdat het actieplan regelmatig aangepast zal moeten worden aan de veranderende omstandigheden.

3.2. Geselecteerde verbeterpunten.

Dit hoofdstuk bevat de door de stuurgroep geselecteerde verbeterpunten, zoals die volgen uit de inventarisatie weergegeven in hoofdstuk 2.

Deze verbeterpunten moeten, samen met vertegenwoordigers van de gemeente en te betrekken organisaties worden voorzien van een gedetailleerde planomschrijving. De coördinatie hiervan is de verantwoordelijkheid van de Seniorenraad Waalre in samenwerking met de Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk De Kempen.

Onderstaand zijn de betreffende thema's vermeld met verwijzing naar de desbetreffende nummering in hoofdstuk 2.

2.1. Welzijn.

2.1.1. Mantelzorg.

De positie van de zorgvrager ondersteunen alsmede de positie van mantelzorgers versterken door erkenning van de belangrijkheid van hun plaats binnen het gehele zorggebied.

2.1.2. Vrijwilligers.

Het instandhouden c.q. uitbreiden van de bestaande vrijwilligerscapaciteit met aandacht voor een goede opvang/ begeleiding/ opleiding en ook waardering.

2.1.3. Ontmoetingsruimten.

Zorg dragen voor passende ruimten, die de aanwezige organisaties in ons dorp, de mogelijkheid bieden om gewenste activiteiten te organiseren.

2.1.4. Informatie.

Het ontwikkelen van een integraal beleid op het gebied van informatieverstrekking aan onze inwoners.

Daarbij denken aan: a) de gemeentelijke site, b) gedrukte informatie, c) thematische voorlichtingsbijeenkomsten.

2.1.5. Lokaal Loket en de Wmo .

Een beleids/uitvoeringsvorm tot stand brengen die past bij het belevingsniveau en behoeftepatroon van onze ouderen en gehandicapten.

Aandachtspunten hierbij zijn o.a.:

- Klantvriendelijke bejegening
- Goede voorlichting
- Goede bereikbaarheid loket
- Goed opgeleide professionele loketmedewerkers

2.1.6. LIAC.

Het inpassen van deze vrijwilligersorganisatie in de structuur van de sociale begeleiding.

2.1.7. Eenzaamheid en sociaal isolement.

Initiatieven ontwikkelen om te komen tot het creëren van mogelijkheden vanwaaruit ouderen hun eigen netwerk op kunnen bouwen.

2.1.8. Jongeren en ouderen.

Het onderzoeken van mogelijkheden om jongeren te leren kijken naar de wereld van ouderen en omgekeerd.

2.1.9. Dagbesteding.

Het verdient aanbeveling dit punt te combineren met punt 2.1.7.

2.1.10. Bescherming ouderen.

Samen met betrokken instanties komen tot een financiële beschermingsmethodiek.

2.1.11. Draagkracht ouderen.

Te formuleren

2.1.12. Overige thema's.

De omschrijving van deze punten in hoofdstuk 2 spreekt voor zichzelf.

2.2. Wonen en woonomgeving.

2.2.1. Wonen.

2.2.1.1. Ontwikkelingen rond wonen.

Het ontwikkelen van een raamwerk waarin het wonen, waar nodig in combinatie met zorg, in al zijn verscheidenheid een plaats krijgt. De functie van de bestaande verzorgingshuizen dient hierbij onze bijzondere aandacht te krijgen.

2.2.1.2. Woningaanpassing.

Voorlichting geven over alle vormen van het aanpassen van de woning.

2.2.2. Woonomgeving.

2.2.2.1. Verkeersveiligheid.

Het analyseren van alle verkeersposities welke een gevaar of belemmering voor de oudere en minder mobiele inwoner vormen, alsmede die welke het woongenot ongunstig beïnvloeden.

Een overzicht van verkeersposities in de gemeente dient te worden samengesteld.

2.2.2.2. Vervoer.

Het realiseren van een openbaar vervoersplan dat beter aansluit bij de behoeften van de bewoners.

2.2.2.3. Bereikbaarheid en Begaanbaarheid.

Zorgdragen voor het uitvoeren van een regelmatige controle op de begaanbaarheid van onze paden en wegen, zodanig dat alle voorzieningen zonder risico bereikbaar zijn.

2.2.2.4. Overige thema's.

Voor deze punten wordt verwezen naar de betreffende paragrafen in hoofdstuk 2.

2.3. Zorg.

Het komen tot een goed functionerend zorgsysteem waarin huisartsenzorg, consultatiebureau en woonzorg (niet uitsluitend voor ouderen en gehandicapten) zijn opgenomen. Vanuit de WMO verplichting is de gemeente hierbij de coördinator.

Aandachtspunten hierbij zijn:

- Thuiszorg
- Huisartsenpost
- Consultatiebureau/preventief onderzoek
- Apotheek

4. Bijlagen.

4.1. Deelnemers van klankbordgroepen.

De eindrapportage is tot stand gekomen met ondersteuning van de navolgende leden:

Klankbordgroep 1.

Mevrouw T. Bijsterveld voorzitter
De heer G. van Aller
Mevrouw M. J. de Boer
Mevrouw T. Brandsma
Mevrouw M. Frencken-Mansvelders
Mevrouw R. Meijer
Mevrouw P. Rogmans
De heer J. Ruygrok
De heer F. Stetter
Mevrouw N. Vissers
Mevrouw J. Zwagers

Klankbordgroep 2.

De heer P. van Hoof voorzitter
De heer J. v.d. Beek
Mevrouw A. Borst-Bos
De heer V. Broniecki
Mevrouw L. v.d. Drift
Mevrouw W. Heijdenrijk-Milo
Mevrouw R. van Heugten
De heer J. Thijssen
Mevrouw C. Vermeijlen

Klankbordgroep 3.

De heer C. Nix voorzitter
De heer L. Crommentuyn
Mevrouw T. Dekker
De heer L. Jeukens
De heer G. van Kan
De heer H. Loos
Mevrouw G. Mulhof
De heer A. Raap
De heer H. van Rooijen
De heer P. van Stratum

Klankbordgroep 4.

De heer W. Corbijn voorzitter
De heer H. Bergmans
Mevrouw A. ten Hoor
De heer H. Koudijs
Mevrouw H. van Liempt
Mevrouw S. de Ruijter
Mevrouw M. Sas
De heer N. Siebers

Ambtelijke ondersteuning vanuit het GOW.

De heer H. van Frankenhuijsen
De heer A. v.d. Ven

Commissie inspraak.

De heer T. Tammel
De heer W. van Valen
Mevrouw I. Geenen

Ambassadeur Ouderenproof Provincie Noord-Brabant.

Mevrouw M. Mandigers

4.2. Bijlage van werkstukken klankbordgroepen.

Ter ondersteuning is een aantal werkgroepen vanuit de klankbordgroepen gevormd, die ieder een bepaald vraagstuk onder de loep hebben genomen. De aangereikte werkstukken hebben als basis gediend voor een intensieve bespreking van actuele thema's. Een aantal van deze werkstukken is in de vorm van bijlagen onderstaand vermeld.

Deze bijlagen zijn op aanvraag te verkrijgen bij de Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk De Kempen telefoon 0497-514746.

- Knelpunten gehandicaptenzorg.
- Inventarisatie dienstverlening in De Voldijn
- Veiligheid Waalre
- Preventief onderzoek zonder medische noodzaak.
- Inventarisatie dienstverlening in de gemeente Waalre
- Woonzorgcirkels Waalre
- Vrijtijdsbesteding en Dagopvang voor ouderen in de gemeente Waalre.

4.3. Convenant Ouderen/Gehandicaptenproof Waalre.